

en haalt er het instrument en den strijkstok uit te voorschijn. En voor de eerste maal in haar leven gaat de goede ziel viool spelen. Aarzelend schuift ze den strijkstok over de snaren, en .... er komt muziek uit. Ze schreit bijna van blijdschap. Er komt muziek uit. Reeds daalt ze de trappen af, maar spelen en loopen tegelijk gaat niet. Ze zal dus wachten tot ze in de ziekenzaal is. Daar gekomen stelt ze zich achter een schut op, zoodat hij haar niet kan zien, maar zij elken trek op zijn gelaat kan waarnemen. Hij ligt doodstil, bleek en schoon als altijd, en zijn onbeweeglijke gezicht wacht, wacht ....

Zij laat zacht den strijkstok op de snaren neerkomen; zacht, want hij mocht anders eens schrikken. En zie, zie, op het gelaat van den zieke tot dan toe onbeweeglijk als van steen, geschiedt er iets. Een flauwe blos, karmijnrood, komt op de koonen, en het is of het hoofd poogt te bewegen, korte trillingen loopen om den mond, en schier onmerkbaar gaat het hoofd zijwaarts, niet meer dan een, twee strepen. En de oude meid zou het kunnen uitgillen van vreugde bij den aanblik van het beminde gezicht, nu zachtrood en een weinig levend. Doch haar mond zwijgt, en als in hallucinatie de oude arme oogen gericht naar Rabelowsky's gelaat, laat ze voortdurend den strijkstok knarsend en snerpend over de snaren gaan. Haar perkamentgele wangen zijn rood verhit, het zweet doet haar voorhoofd glimmen. Het gelaat van den zieke is plotseling weder doodsbleek geworden, en het heeft nauw merkbare trillingen als benauwende krampen.

En de goede Maria, aldoor weerzinwekkender geluiden op de viool vindend, schrijdt langzaam, onbeheerscht als een slaapwandelaarster, nader om de vreugd te lezen uit de oogen van den gekwelden musicus.

Zoo vindt haar de hospitaalofficier, wanneer hij kort daarop met den Roode-kruis-auto gewonden brengen komt. Het kost den man ontzaglijk veel inspanning, de oude vrouw te overreden om haar spel te staken, en niet minder moeite kost het hem, den patiënt te kalmeeren, hevig geschokt als diens garsche gestel was tengevolge van de weerzinwekkende vioolsolo.

Steynen.

ANGÈLE SYDOW.

Geb. v. Kunst. en Wetensch. Concert-Bur. MAX v. GELDER.

Toen ik dien Vrijdagavond terug kwam van den dansavond van Angèle Sydow en hare leerlinge Elsa Dankmeyer, met in me de zoete bekoring van de schoone rhythmische beweging die ik gezien had — waarom dansen alle vrouwen zóó niet? — en in m'n hoofd de melodie van Weber's „Invitation à la valse", die me prettig en opgewekt stemde, nog natonend, heb ik thuis 'n vreemde poging gedaan. Op het Perzisch tapijt voor m'n bed heb ik als 'n slanke jongeling — m'n benijders beweren dat ik mager ben — even luchtig gekleed als Madame Sydow, hare vlugge en sierlijke danspassen trachten na te bootsen, mij bijzonder wèl voelend in de sans-gêne van costuumsafwezigheid. Twee maal stootte ik m'n teenen tegen m'n waschtafel en ééns schopte ik 'n onmisbaar meubel om en gleed tenslotte uit op 't gladde linoleum, dat rond m'n tapijt ligt. Een groote blauwe plek op m'n heup deed mij m'n aardschheid gevoelen, en vernederd kroop ik, wat mank, in m'n bed, waar ik, over m'n heup wrijvend, aan 't filosofeeren sloeg over het niet te miskennen feit, dat het in de oude Grieken-periode toch wel 'n prettiger tijd geweest moet zijn. Dansende nymphen, ons de bekoring van de schepping uit de eerste hand mild toereikend, het wàs 'n mooie tijd. Stel je dat nu eens voor! dacht ik. Neem, daar, neem het publiek dat naar Angèle Sydow's dansen kijken kwam, en dat voor 't meerendeel uit vrouwen bestond — en waarvan geen tiende deel aan d'r tippen kon, — neem dat tiende, zet het neer, in 'n verleidelijk décor, marmeren rustbanken, bij onyxen waterbekkens, of op grasgroene tapijten, en zie dan eens wat er zou overblijven aan schoonheid, aan goed loopen, goed staan, goed zich bewegen, goed van lijn en kleur en het aanzien waard; ik vrees 'n schijntje.... Ik heb er eens 'n modiste over gesproken. Ze zei me: „Er wordt op ons wel eens gesputterd, meneer. We zijn overbodig, en duur, en wie weet wat meer! Maar, dat wil ik u verzekeren, dat als u eens zag, wat wij dagelijks zien, al die figuren, al die verkeerde en stumperige lichamen, die allemaal 'n goede robe willen hebben, en allemaal er goed uit willen zien, — en er, dank zij dan ook ons méér dan betaalbaar talent, goed uitzien óók! — dan zou u dien Griekschen tijd heusch niet meer willen! De vrouwen van dezen tijd moesten pleiten voor standbeelden voor ons; maar als ze dàt doen, dan zouden ze zichzelve verraden! Dat lappen ze 'm niet, dat begrijpt u! In onzen tijd 'n mooi lichaam? Die er werkelijk een hebben, daar zie je 't niet aan. Je moet er naar raden! . . ."

Ik kan deze modiste geen ongelijk geven. Ze behoort 't beter te weten dan ik. Ik moet dus zwijgen. Maar ik wil maar zeggen, dat als de toestand zóó is, dat we dan blij mogen wezen, dat we een Angèle Sydow hebben, die ons voor eenige uren tenminste eens tergend duidelijk doet voelen, dat 't leven heel wat prettiger kon wezen als 't nu is, en die 'n korte spanne tijds heel wat menschen duidelijk maakt — als de stumperds 't maar begrijpen wilden — dat ons corpus nog iets anders dan 'n kleerenkapstok is. Ik laat ditmaal de Kunst — met 'n gróóte K — er eens heelemaal buiten. Ik wil niet onder groote kunstfrases 'n eenvoudig sentiment bedekken, dat de openhartigheid van het gewoon-prettig-menschelijke heeft; ik wil het nu eens nemen in z'n eenvoudigsten vorm, inplaats van in z'n gecompliceerdsten. Daar is 'n schouwburg vol menschen, vol dames, heeren en kinderen. (Het leek wel 'n feest van 'n 5-jarige H. B. S. voor meisjes, zooveel jeugdige spruiten waren er). En die komen allemaal zien naar wat ze nooit zelf vertoonen durven: n.l. hoe je je prettig bewegen kunt met zoo min mogelijk aan. En toch — nietwaar, 'n essentieel verschil tusschen 'n costuum à la Duncan, of à la Sydow en 'n Japansche peignoir zóó over je body heen, is er niet! Het is 'n eenvoudig rekensommetje: 2 — 1 is 1!

Het moet dan wel, dat er niet veel te vertoonen is, en dat m'n modiste gelijk heeft. Zonder dat begrijp ik niet, hoe of den volgenden morgen op de slaapkamer van al die H. B. S.-meisjes, ook niet 'n reuzen-opstand heeft plaats gehad tegen het aantrekken van al de hidense kleedingstukken, die ze 's avonds verachtelijk op stoelen en fauteuils hadden neergesmeten om 'n vluggen danspas voor de psyche uit te voeren, neuriënd de „Invitation à la valse".... Of ze gelijk hadden? Dat zal de toekomst uitwijzen! Het moet toch het hoofddoel van alle Kunst zijn, inheemsch te worden; Kunst aan allen (gisteravond rijkelijk vertegenwoordigd) was er het bewijs van. En het lijkt me, dat niets zoo goed kan werken op het vrouwenbewustzijn, dan zoo'n avond van Angèle Sydow. Meer misschien, dan door 'n dozijn vergaderingen van de V. V. V. V. etc. Dit is 'n zijde van de kwestie, die nog niet zoozeer bekeken is, en er toch ook wezen mag. Dat ze gesnapt wordt, misschien onbewust, misschien zelfs „malgré eux", duidt al de groote opkomst van het publiek, dat vele kinderen van 9 en 10 jaar onder de toeschouwers waren. 'n Bewijs, dat de ouders deze voorstelling beschouwden van een opvoedkundig standpunt. Wat zeker niet onjuist was, want de kinderen voelden en uitten zich vaak zuiverder over het programma en de danseuses, dan vele ouderen. Angèle Sydow danste met haar leerlinge Elsa Dankmeyer. De meest geslaagde dansen waren de Opfertanz aus Alceste van Glück, Maskentanz (Schumann), Ballspiel van Dalcroze, die ze samen dansten, de Mazurka, waarvan het costuum — si j'ose m'exprimer ainsi — mij bijzonder beviel, verder het „poème erotique" van Grieg, de Narrentanz van Schubert, waarvan vooral het begin-motief goed werd uitgebeeld, terwijl ten slotte de „Aufforderung zum Tanz" van Weber, m o m e n t e n vertoonde, die mij méér àf leken, dan welke ik van de meisjes Van der Pas zag, maar e n b l o c, (de creatie van dit nummer tenminste door deze laatsten), toch prefereer. Wat ik echter gaarne eene persoonlijke kwestie noem. Een slotwoord voor den zanger A. Gremmé, die in het dansprogramma 'n goede afwisseling bracht en over wiens schitterende voordracht en geluid we een eerbiedig zwijgen zullen bewaren, omdat woorden daarbij „words, words, words" blijven. Zoo als hij het „Lied an den Abendstern" uit Tannhäuser zong .... dat droeg je zóó den sterren-hemel in!

CI-DEVANT.

VAN DEN MAN DIE ZIJN GEHEUGEN KWIJT WAS

DOOR HENKIE

(*Slot*).

Intusschen had de auto het opgegeven adres bereikt, de chauffeur schelde aan en de deur werd geopend door een huisknecht die het uiterlijk had van een oud-indisch militair. Toen hij den heer zag, deed hij van schrik een pas achteruit en keek den bezoeker met open mond en verbaasden blik aan.

„Wat drommel, wat scheelt jou, Willemsen?" vroeg de heer Van Hasselt, alias Smit.

„Neem mé niet kwalijk, mijnheer, we dachten, da's te zeggen, we wisten niet beter of.... of.... u was verloren!"

„Wat is dat nu voor gekheid? Ik ben toch niet te laat voor de lunch, is 't wel?"

„Neen ... e ... neen, mijnheer!" antwoordde de man, blijkbaar geheel in de war. „Maar ik wilde zeggen... de kolonel is uitgegaan, mijnheer."

„Zeg, Willemsen, wat scheelt jou! Heb je te veel gedronken?" vroeg de bezoeker scherp. „Waar is juffrouw Dora?"

„In de serre, mijnheer! Ik zal haar even gaan waarschu.."

„Blijf hier, vlegel!" riep de Heer Van Hasselt, den man op zijde duwende. Toen, de gang doorloopende, deed hij een deur open en trad de tuinkamer binnen. Er was slechts een persoon in de kamer, een jonge dame, die in de grootste verbazing opsprong, toen ze zag wie de binnenkomende was.

„Her, jij hier!" riep ze in de grootste verwondering, zonder het minste spoor van blijdschap.

„Heb ik je doen schrikken, lieve!" vroeg hij. „Verwachtte je mij dan niet? Wat zie je bleek, schat, en wat is dat? Tranen? Wat is er gebeurd?"

„Gebeurd?" herhaalde zij, terwijl haar blauwe oogen hem in de grootste verbazing aanstaarden. Ze had een allerliefst gezichtje, ondanks haar bleeke wangen en roodgeweende oogen. „Durf je me vragen wat er gebeurd is? O, Herman....!" Ze snikte het opeens uit. „Je komst hier is een beleediging. Ga heen, dadelijk! Papa is woedend! Hij wil je met de rijzweep afranselen. Ga heen, of anders gebeurt er een ongeluk!"

„Maar, Dora, wat beteekent dat alles toch? Zijn jullie dan allen gek geworden, hier in huis? Een uur geleden ben ik naar het Postkantoor gegaan en nu kom ik terug voor de lunch. Willemsen kijkt mij aan of hij een geest ziet en denkt dat ik je vader wil spreken. En jij onthaalt me op de onzinnigste verwijten. Je vader wil me op zweepslagen onthalen, maar waarom dan in 's hemelsnaam? Wat is er dan toch gebeurd?"

„Hoe lang denk je wel dat je weg geweest ben?"

De heer Van Hasselt keek op zijn horloge.

„Precies twee uur en een kwartier," antwoordde hij.

„Ja, maar 't is nu Woensdag, en 't was Maandag toen je vertrok."

„Wat? Vandaag Woensdag? Dora?" Hij schreeuwde het uit. „Woensdag? En — en morgen is onze trouwdag?"

„Was onze trouwdag," verbeterde het meisje treurig. „Je kunt toch moeilijk verwachten, dat we nu nog trouwen zullen?"

„Dora, ik zweer je, dat ik er niets van begrijp. Ik weet niet beter of het is Maandag en pas twee uur geleden dat ik je verlaten heb. Een half uur geleden ontwaakte ik in een café uit een bewusteloosheid. Ik had een ongeluk met een auto gehad, maar waar ik den auto genomen heb, weet ik niet. Ik wandelde naar het Postkantoor en vind mij zelven terug in een café in de Leidsche straat."

„Je bent Maandagavond in het Rembrandttheater geweest. Henri heeft je daar gezien."

„Onmogelijk! Ik ben er in geen weken geweest. Hij heeft zich bepaald vergist."

„Vergist? Hij sloeg je in het gezicht met zijn wandelstok en je draagt er nog de litteekens van. Waarom lieg je zoo tegen me?"

Op dit oogenblik ging de deur open.

„Herman! Ik wist dat je hier was. Ik ontmoette den chauffeur aan de voordeur, heb met hem gesproken en gezien...."

„Henri," wendde de heer Van Hasselt zich tot den jongeman, die binnengekomen was, „zeg jij me toch eens, wat is dat voor een afschuwelijke geschiedenis? Dora zegt, dat het Woensdag is, dat ik twee dagen weg geweest ben, dat ik Maandagavond in het Rembrandttheater geweest ben en jij me daar geslagen hebt. 't Is gewoon om gek te worden!"

„Je herinnert je niets, hè? Ik zie het! Dora, Her is niet de schurk, waarvoor we hem hielden. Hij heeft Maandagmiddag een ongeluk gehad, is op zijn achterhoofd gevallen en heeft zijn geheugen verloren. Vandaag had hij weer een ongeluk, waardoor hij zijn geheugen terugkreeg, maar de gebeurtenissen van de laatste twee dagen totaal vergeten was."

Deze uiteenzetting scheen den beiden toehoorders bijna ongelooflijk; weldra vernamen ze echter meerdere bijzonderheden.

De politieagent had melding gemaakt van het ongeval en van het feit dat de man zijn geheugen had verloren. Hiervan was een bericht in de dagbladen verschenen, hetgeen door Henri werd voorgelezen. Het feit, dat de heer uit het bericht vijfhonderd gulden aan contanten bij zich had, was een bewijs dat dit de heer Van Hasselt zijn moest. Deze laatste was op Maandagvoormiddag naar het Postkantoor gegaan om een telegrafischen postwissel te innen, waarvan hij het geld voor de trouwplechtigheid noodig had.

Tot groote verwondering van de bruid en haar familie kwam de heer Van Hasselt dien dag niet terug en was hij ook niet in zijn woning op de Weteringschans verschenen. Daarentegen zag zijn aanstaande zwager hem dien avond in het Rembrandttheater in twijfelachtig gezelschap. In het eerst was Henri te verbaasd om iets te zeggen, maar toen Van Hasselt hem voortdurend bleef aanstaren en zich klaarblijkelijk met zijn gezellin over hem vroolijk maakte, was Henri zich van woede niet meer meester en sloeg zijn aanstaanden zwager in het gezicht, toen hij dezen aan den uitgang ontmoette.

Toen Herman van Hasselt ook den volgenden dag niet bij zijn bruid verscheen, was het voor alle familieleden duidelijk, dat hij zich op de schunnigste wijze van zijn trouwbelofte wilde ontslaan. De kolonel begaf zich naar de woning van den jongen man, met het plan om hem met zijn rijzweep af te rossen; hij vond hem evenwel niet thuis.

Woensdag las Henri in een der dagbladen de eerste oplossing van het raadsel. Hij haastte zich naar huis en vond daar den chauffeur, die, Henri herkennende als den heer dien hij Maandagavond gereden had, hem vertelde van den onbekende die naar hem zocht, van het ongeluk dat pas gebeurd was en van het plotseling teruggekeerde geheugen van den onbekenden heer.

Toen de familie al deze bijzonderheden vernam, vergaf ze Van Hasselt natuurlijk zijn oogenschijnlijk onverantwoordelijk gedrag. Het paar trouwde toch op den vastgestelden dag; Dora veroorloofde haar man evenwel nimmer uit te gaan zonder naamkaartje of brieven in zijn zak, waaruit bleek wie hij was.

Gelukkig zijn die voorzorgsmaatregelen tot nog toe overbodig gebleken.